

cions.

Més endavant, però, hi ha quelcom nou. Després del "descobrimt" del clítoris, assimilat en el model unisex, aquest esdevé *el* penis femení, mentre que matriu i vagina eren representades de forma inequívocament diferent a un penis, oposant-se així al d'abans.

Totes aquestes construccions conceptuals no eren gratuïtes; a més de ser congruents amb els paradigmes dominats, eren determinats per a la pràctica i teories mèdiques que relacionaven la fisiologia dels fluids, l'orgasme, la concepció i la calor.

Les construccions tradicionals i les noves "descobertes" (clítoris), a més, encaixaven perfectament: els progressos en l'anatomia no van fer més que enfortir l'antiga concepció que reflectia l'ordre jeràrquic vigent, en què l'home, el masculí, significava tota la humanitat.

Tot aquest cos de metàfores patirà cap al segle XVIII una sèrie de novetats; noves metàfores i noves interpretacions del cos femení en relació al masculí.

El model de sexe únic, però, estava constantment, sotmès a qüestionaments: un sexe únic (gradual) s'enfrontava a la vida quotidiana, on homes i dones estaven subjectes a diferències jurídiques, culturals, socials, etc. La categoria d'home i la de dona es basaven en diferències de gènere que es manifestaven mitjançant el penis extern o intern, respectivament.

En resum, aquest model situa la dona com una versió menor de l'home en un eix vertical de gradacions.

Sense desaparèixer del tot, aquest model va deixar pas al de dos sexes, diferents, oposats. El sexe, tal com el coneixem avui, va ser inventat al segle XVIII;

els òrgans de la reproducció ara reflexaven la diferència entre home i dona: dos sexes, que ara passaven a ser el nou fonament del gènere, un fonament indubtable, un fet biològic. La matriu, que en el model unisexual era un penis invertit, ara passava a ser l'úter, que era característic de les dones. És a dir, es va crear tot un nou llenguatge que identificava diferenciamt els òrgans sexuals masculins i femenins.

El que va provocar el

fortes diferències entre ambdós sexes. Aquestes il·lustracions prenen, clarament, un punt de vista i, per tant, donada la realitat infinitament diversa, tria uns aspectes i n'oblida d'altres. (Els fets que hom investiga no són purs, tenen més bé una estructura complexa, basada no només en l'observació, sinó en tota una gamma de condicionaments socials i culturals que afecten la pràctica científica).

Ací, però, el fet de trac-

canvi d'un model a l'altre no va ser, però, el progrés de la biologia, ans el context polític. En el nou model les diferències es van portar al terreny de la biologia, el cos era l'eix central: la base última de la diferència incommensurable. Ara, el sexe, el cos, (en base a la biologia) va substituir el gènere, considerat més bé social. Es va produir un gir cap a la biologia: els genitals només manifesten la diferència incommensurable.

A més, les il·lustracions canvien, ara dibuixen els mateixos cossos que abans, però del que es tracta és d'aguditzar i de mostrar les

tar-se de dos sexes diferents no millorava la situació de les dones. El model seguia sent el masculí i era el cos femení el diferent.

Al llarg d'aquestes línies hem vist com els supòsits culturals determinen la ciència, una tradició, un paradigma. Un exemple adient són els ovaris. Passen de ser els testicles femenins a ser l'essència mateixa de la dona. Així doncs, ara la dona és els seus ovaris. Per tant, en molts problemes que patien les dones del segle passat el més recomanable era una castració, una ovariometria, una ablució d'ovaris sans, una purificació.

(Curiosament no ocorre el mateix en els homes!).

El model de dos sexes, en realitat no diferia tant del de sexe únic, ambdós legitimen la superioritat del pol masculí. Hi ha implícita una forta naturalització que redueix les dones a un òrgan que ara és el màxim exponent de les diferències i pel qual queda definida una dona. Sobre un mateix "fet", com veiem, -els ovaris- hom ha construït una munió de relats encarregats de constatar els pressupòsits culturals adscrits a un paradigma concret.

La construcció metafòrica de la ciència, com hem vist, arriba fins l'absurd: fins a unes afirmacions completament refutables mitjançant la quotidianitat.

Els interessos culturals i les metàfores de la biologia, sense cap mena de dubte, expressen les normes socials. Així, per exemple, el sexe no institucionalitzat (la masturbació, la prostitució i també l'homosexualitat masculina i femenina, sobre tot) és titllat negativament: pecat, perjudicial per al bé comú.

En definitiva, tant el discurs dels dos sexes incommensurables com el model de sexe únic es construeixen al marge dels fets i responen a les exigències retòriques i socials del moment, que en darrera instància legitimen un estatus superior de l'home, del masculí, i la seua dominància sobre el femení, condemnat a un rol totalment arbitrari, diferenciat i discriminatori.

És evident la multiplicitat de factors que influeixen en el quefer científic i que determinen els seus relats, i la interrelació entre ells existent, per això mateix no podem deixar al marge de tot discurs el context cultural en què s'ha gestat, s'ha construït i que l'ha provocat.